

30.12.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**30 Aralık 2021
Perşembe**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

30 Aralık 2021 Perşembe

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

MİLLETLERARASI ANDLAŞMALAR

— Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu Bünyesinde Hazırlanan Ekli Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasının Eklerinde Yapılan 2021 Yılına Ait Değişikliklerin Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5018)

— Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5020)

— Türk-Özbek Uluslararası Kara Ulaştırması Karma Komisyon Toplantısı Protokolünün Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5021)

— Türkiye-Azerbaycan Kara Ulaştırması Karma Komisyon Toplantısı Protokolünün Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5022)

— Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Arşiv Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5023)

— Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lesoto Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5024)

— Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5025)

MİLLETLERARASI SÖZLEŞME

— AB-Ortak Transit Ülkeleri Ortak Komitesinin Ortak Transit Rejimine İlişkin Sözleşmenin I inci ve III üncü Eklerini Değiştiren 1/6/2021 Tarihli ve 1/2021 Sayılı Kararının Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5019)

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— Bazı Anlaşmaların Yürürlüğe Girdiği Tarihlerin Tespit Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5027)

— Boğaziçi Üniversitesi Rektörlüğüne Bağlı Olarak Veri Bilimi ve Yapay Zeka Enstitüsü Kurulması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5028)

— Millî Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 5029)

— Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanın Kastamonu Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Olarak Tespit Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5030)

— Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanın TEKNOGÜ Teknoloji Geliştirme Bölgesi Olarak Tespit Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5031)

— Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanın Adıyaman Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi ADYÜ Teknokent Olarak Tespit Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5032)

- Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanın Biruni Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Olarak Tespit Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5033)
- Kocaeli İli, Dilovası İlçesi Sınırları İçerisinde “Rezerv Yapı Alanı” Olarak Belirlenen Sahada Yer Alan Bazı Taşınmazların Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5034)
- Erzurum İli, Yakutiye İlçesi, Topçuoğlu Mahallesi Sınırları İçerisinde Bulunan Bazı Taşınmazların, Gürcükapı Camii Çevresi Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Projesi Kapsamında Erzurum Büyükşehir Belediye Başkanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5035)
- Kamulaştırma Bilgileri ve Güzergâhları Gösterilen Enerji Nakil Hatlarının Yapımı Amacıyla Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5036)
- Bursa-Karacabey Ayrımı-Zeytinbağı-Mudanya İl Yolu, Bursa-Karacabey Ayrımı-Zeytinbağı-Mudanya İl Yolu-Gebze-Orhangazi-İzmir Otoyolu Sanayi Bölge Kavşağı ve Bağlantı Yolu Projesi Kapsamında Bazı Taşınmazların Karayolları Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5037)
- Balıkesir İli, Ayvalık İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Yuvarlak Ada Mevkii Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda, Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5038)
- Balıkesir İli, Ayvalık İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Kayalık Ada Mevkii Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda, Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5039)
- Çankırı İli, Orta İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Sakaeli Köyü Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda, Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanların Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5040)
- Niğde İli, Merkez İlçe, Hıdırlık Mahallesi Sınırları İçerisinde Yer Alan Bazı Alanların Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Proje Alanı İlan Edilmesine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 5041)
- Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı (MASAK) ile Çin Karapara Aklamayla Mücadele İzleme ve Analiz Merkezi (CAMLMAC) Arasında Karapara Aklama ve Terörizmin Finansmanı Hakkında Finansal İstihbarat Değişiminde İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5042)

YÖNETMELİKLER

- Turizm Tesislerinin Niteliklerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (Karar Sayısı: 5026)
- Yurtdışında Daimî Görevlere Atanacak Personel Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (Karar Sayısı: 5043)
- Biyosidal Ürünler Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Gümrük Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

- Perakende Ticarete Uygulanacak İlke ve Kurallar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Taşıma İşleri Organizatörlüğü Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

- Balon Balığı Avcılığının Desteklenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2021/20)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2021/38)
- İhracı Kayda Bağlı Mallara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: İhracat 2006/7)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat 2021/12)
- Benzin Türlerine Etanol Harmanlanması Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ

KURUL KARARI

- Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Fon Kurulunun 24/12/2021 Tarihli ve 2021/562 Sayılı Kararı

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 7/10/2021 Tarihli ve 2018/33476 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 17/11/2021 Tarihli ve 2016/2486 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 17/11/2021 Tarihli ve 2018/28616 Başvuru Numaralı Kararı

YARGITAY KARARLARI

- Yargıtay 2, 3 ve 4. Hukuk Dairelerine Ait Kararlar

Perakendeciler 1 ay içinde fiyatların yüzde 40 ineceğini öngörüyor

Türkiye Perakendeciler Federasyonu (TPF) Genel Başkan Yardımcısı Ali Kaya, market raflarındaki ürünlerde ilk aşamada yüzde 20-30 indirim olduğunu belirterek, "Bir ay sonra yüzde 40 fiyatların aşağı ineceğini tahmin ediyoruz ve ineceğini de iddia ediyorum." dedi.

Kaya, Konya'da federasyon üyesi market zinciri sahipleri ve dernek başkanlarıyla bir araya geldiklerini söyledi. Ekonomide son dönemdeki gelişmelere yönelik değerlendirme yaptıklarını ifade eden Kaya, "Cumhurbaşkanımızın çağrısı ve rafta fiyatların geri gelmesiyle ilgili değerlendirmede bulunuyoruz. Şu an zaten yerel marketlerin birçoğu fiyatları indirdi. Fabrikaları da zorluyoruz bu konuda." diye konuştu.

Kaya, şu an yüzde 30'a varan indirimler yapıldığını belirterek şöyle devam etti:

"Bu zincirleme oluyor. Bir market indirime girdiğinde rekabet oluyor. Biri yağın fiyatını indirdiğinde diğeri de indirmeye başlıyor. Bu zincirleme, Türkiye'deki tüm marketler ister istemez indirmek zorunda kalıyor çünkü müşteri kaybına uğruyor. Bu konuda Konya öncü oldu. İlk fiyatları düşüren Konya oldu. Markette raftaki ürünlerin fiyatı ilk aşamada yüzde 20-30 indi. Yani bir ay sonra yüzde 40 fiyatların aşağı ineceğini tahmin ediyoruz ve ineceğini de iddia ediyorum. Şu anda yüzde 30'a yakın fiyatlar indi ve inmeye devam edecek. Çünkü inmek indirmek zorunda. Yeni fiyatlı ürünler

daha bitmediği için ilk başta yüzde 30 ile başladı. Bir aylık süreçte kurun böyle devam etmesiyle yüzde 40 daha iner. Buna temel gıda ve temizlik dahil."

"Ocak ayındaki siparişlerimizi iptal ettik"

Fiyatların kur ve stokçuluktan dolayı fahiş şekilde yükseldiğini dile getiren Kaya, tüketicilerin çok zarar görmemesi için sektörün "zararına bile" faaliyet gösterdiğini söyledi.

Kaya, kurun dengelenmesi ve geriye gelmesiyle piyasada bahar havası yaşandığını belirterek, "Ocak ayındaki siparişlerimizi iptal ettik, yani onlara da tepki gösterdik. Fiyatlarımızı yeni fiyata uyarlasınlar." ifadelerini kullandı.

5 litrelik ayçiçeği yağı 125 liradan 90 liraya düştü

Ayçiçeği yağı fiyatlarının mutfaktaki ateşi en çok gösteren ürün olduğunu vurgulayan Kaya, "Bu süreçte 116 liraya tedarik ettiğimiz ayçiçeği yağın 125'e satıyorduk. Şimdi Konya'da 28 şubesi olan marketlerimizde 90 liraya satılıyor. Çünkü piyasanın fiyatları düşürme adına ilk düşüren biz olduk." dedi.

Şeker 'ihracı kayda bağlı mallar' listesine alındı

Ticaret Bakanlığı, şekeri 'ihracı kayda bağlı mallar' listesine aldı.

'İhracı Kayda Bağlı Mallara İlişkin Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ' Resmi Gazete'nin 30 Aralık 2021 tarihli sayısında yayımlandı.

Resmi Gazete'de yayımlanan 'İhracı Kayda Bağlı Mallara İlişkin Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ' ile şeker "ihracı kayda bağlı mallar" listesine alındı.

Bakan Nebati: Dolardaki artış kurun doğal salınımı

Hazine ve Maliye Bakanı Nebati: "Bugün dolar kurunda görülen artış, kurun 18 liradan inmesinin doğal salınımı. Her şey kontrol altında."

Döviz kurlarında geçen hafta yaşanan düşüş bu hafta yerini yükselişe bırakırken, dolar bugün yüzde 7 yükselişle 12,60 seviyesinin üzerine çıktı.

CNN Türk canlı yayınında kurdaki son hareketi değerlendiren Hazine ve Maliye Bakanı Nebati, "Bugün dolar kurunda görülen artış, kurun 18 liradan inmesinin doğal salınımı. Her şey kontrol altında. Radikal düşüşten sonra salınımlarla kur normale dönecek. Piyasayı izliyoruz, ikaz ediyoruz, sonra gereğini yapıyoruz" yorumunu yaptı.

Bakan Nebati özetle şunları söyledi:

"Bugün 51 milyar lira. Bireysellerin döviz mevduatı 169 milyar dolardan 162 milyar dolara düşmüş durumda.

11,5 liradan doları TL mevduata çevirip Merkez Bankası'na verenler var. Canı yanıyor mu? Yanmıyor. Vadeli TL mevduatı olan yükselişten etkilenmeyecek.

12 lira ile açıklayanlar 3-5 gün sonra daha düşük rakama geldiğinde parası karşılanıyor. Dolar bugün 12.64'teydi. 18 liranın üstünden bugünlere kadar gelmiş durumdayız.

18 liraya doğru giderken ki rakamlar sürekli değişti, yukarıya doğru. O dönem içinde

doların bu kadar radikal bir düşüşten sonra çok hızlı şekilde, bunun salınımlarının çok hafif gelmesi beklenemez. Bu salınımlar yukarı, aşağı oynaya oynaya kendi dengesine girecek.

Bize 'Hiçbir şeye müdahale etmeyin' diyorlar. Serbest piyasa bu değil. Biz de ülkenin serbest piyasa koşulları dışındaki eylemlerinin doğru olmadığını söylüyor, ikaz ediyor, gereğini yapıyoruz. Biz dış saldırı yapacak bütün yolları kapattık. Çok net bir şekilde işimize hakimiz.

Merkez Bankası müdahale ederse açıklamak zorunda, dolaylı müdahale de belli bir müddet sonra zaten gözüküyor. Kesinlikle hiçbir şekilde kura müdahale edilmedi. Çok sık bir piyasa ve insanların psikolojisi ile oynuyorlar.

Döviz bilerek yükseltmek intihardır, böyle bir şey olmaz. Türkiye'de herkes dolara bakar. Döviz değil direk dolara bakar. Bizim bir hocamız vardı. 'Ne zaman ki televizyonu açtınız, doları görmeye başladınız homoekonomikus olmuşuzdur.' derdi."

Hazine'nin borç stoku yüzde 49.4 büyüdü

CHP TBMM grubunun ekonomi raporuna göre Hazine'nin borç stoku geçen yılın sonuna göre yüzde 49.4 oranında büyüdü. Borcun üçte ikisi döviz cinsinden.

CHP TBMM grubunun ekonomi raporuna göre Hazine'nin borç stoku geçen yılın sonuna göre yüzde 49.4 oranında büyüdü. Borcun üçte ikisi döviz cinsinden.

CHP TBMM grubunun ekonomi raporunda, iç ve dış net borçlanmanın 125 milyar lira olduğu bu yılın ilk 11 aylık döneminde Hazine'nin iç ve dış borçlarının toplamı 895 milyar lira artarak 2 trilyon 708 milyar liraya kadar tırmandığına dikkat çekildi. Hazine'nin borç stoku geçen yılın sonuna göre yüzde 49.4 oranında büyüdü.

Cumhuriyet'ten Mustafa Çakır'ın haberine göre, stokun sadece 920 milyar liralık kısmı TL cinsinden alınmış borçlardan oluşurken döviz cinsinden borçlar ise 1 trilyon 787 milyar lirayı (140.9 milyar dolar) buluyor. Hazine'nin bu borcunun 1 trilyon 316 milyar lirası iç borçlardan, 1 trilyon 391 milyar lirası da (109.7 milyar dolar) dış borçlardan kaynaklanıyor. Ocak-Kasım 2021

Raporda, "Oysa aynı dönemde Hazine içerden 96 milyar lira, dışardan ise 29 milyar liralık net borçlanma gerçekleştirdi. Borç stokundaki artışın 739 milyar liralık kısmı stokun yüzde 66'sını oluşturan (110 milyar dolar dış borcun tamamı ve iç borçların

yüzde 30.1'ini oluşturan 31.2 milyar dolarlık kısmı) döviz cinsinden borçların kur farkından kaynaklandı. Geçen yıl aralık ayı sonunda 7.36 TL olan dolar kuru bu yıl kasım ayı sonunda 12.68 TL'ye yükselmişti" denildi.

Rapora göre, 2 trilyon 708 milyar liralık borç stokunun yüzde 91'ini oluşturan 2 trilyon 465 milyar liralık kısmı AK Parti döneminde yaratılan borçlardan oluştu. Hazine'nin iç ve dış borçları 2002 sonunda 243 milyar lira düzeyinde bulunuyordu. 2002 Aralık - 2021 Kasım ayları arasında Hazine'nin iç borçlarında 1 trilyon 116 milyar liralık, dış borçlarında 1 trilyon 298 milyar liralık artış yaşandı.

Raporda, şöyle denildi:

"Erdoğan'ın 'IMF'nin borcunu ödedik' diye övündüğü bu dönemde Hazine'nin dış borç stoku ise dolar cinsinden 53 milyar dolar artarak 57 milyar dolardan bugünkü 110 milyar dolarlık düzeyine ulaştı."

Dolar 13 lirayı geçti! Hazine şimdiden yüzde 10 zararda!

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın duyurduğu haram olan hazine garantili kur endeksli TL mevduatı sistemi, dolar kurunun 13 TL'yi aşması sonrasında şimdiden hazineyi, dolayısıyla vatandaşı yüzde 10 zarara soktu

Dolar kurunun bu sabah itibariyle 13 lirayı da geçmesiyle birlikte 23 Aralık'ta açılan kur garantili hesaplara para yatıran kişiler şimdiden yüzde 10'a yakın kâra geçti. Kur bu seviyede kalmaya devam ederse bu kişilere Hazineden yüzde 10 ödeme yapılacaktır. Yapılan ödemeler ise dolaylı olarak vatandaştan çıkacaktır.

Merkez Bankası 23 Aralık'ta Euro alıfta 13,1862 TL, satıfta ise 13,2100 TL ve Dolar ise alıfta 11,6399 TL ve satıfta ise 11,6609 TL olarak açıklamıftı.

Parasını o tarihteki kura göre, garantili hesaba yatıran vatandaş kurun bu seviyede kalması halinde 3 ay sonunda Hazine'den yaklaşık yüzde 10 fark alacaktır. 3 aylık mevduata bankadan alınacak yaklaşık yüzde 4 (14 artı 3 puan) faiz ile arada yüzde 10 fark çıkıyor. Bu fark vatandaşlara Hazine tarafından ödenecek.

2022 de riskli geçecek!

ASO Başkanı Özdebir, 2021 yılını büyük riskler ile geride bıraktıklarını ancak bu risklerin 2022’de de devam edeceğinin görüldüğünü kaydetti.

Ankara Sanayi Odası (ASO) Aralık ayı olağan Meclis Toplantısı, Meclis Başkanı Celal Koloğlu başkanlığında yapıldı. ASO Başkanı Nurettin Özdebir, toplantıda yaptığı konuşmada 2021 yılını değerlendirirken, 2022 yılı beklentileri ile gündemdeki ekonomik gelişmeleri değerlendirdi.

RİSKLER DEVAM EDECEK

Risklerle dolu bir yılı geride bıraktıklarını belirten Özdebir, gelecek yılda da bu risklerin devam edeceğini ve sanayicilerin bu durumdan endişe duyduklarını kaydetti. Özdebir, "Küresel bazda risk algısının yüksek olduğu bir yılı geride bırakırken, mevcut göstergeler ve beklentiler bu risklerin 2022 yılında da devam edeceğine işaret ediyor." ifadelerini kullandı.

ÇALIŞANLAR İYİ ÜCRETLER ARTMASI BİZ İŞVERENLERİ MUTLU EDER

Asgari ücrete yapılan zam oranına ve vergi muafiyeti düzenlemesini olumlu bulduklarını ifade eden Özdebir, şunları söyledi: "2022 yılında uygulanacak asgari ücret Cumhurbaşkanımız tarafından önceki hafta açıklandı. Öncelikle yüzde 50 oranında artırılan yeni asgari ücretin tüm çalışanlara ve işverenlere hayırlı olmasını diliyorum. Yapılan düzenleme sadece asgari ücreti değil, zincirleme olarak tüm ücretleri etkileyecektir. Çalışanlarımızın çok daha iyi ücretler alması, refah seviyelerinin artması öncelikle biz işverenleri daha mutlu eder. İşyerinde mutlu ve huzurlu çalışanlarımızın olması hem verimi hem çalışma barışını olumlu etkileyecektir."

2022'nin 2 önemli gündemi yeni model ve erken seçim!

Ekonomi ve erken seçim tartışmaları, yeni yılda Türkiye'nin öncelikli gündemi olacak. "Faiz sebep, enflasyon sonuç" teorisiyle düşük faiz üzerine kurgulandığı belirtilen ekonomi modelinin sonuçları çok yakından takip altına alınacak. Siyasetin rotasını ekonominin gidişatı belirleyecek.

Canan SAKARYA

Ekonomi ve erken seçim tartışmaları, 2022 yılında siyasetin öncelikli gündem maddesi olmayı sürdürecektir. Ekonomide özellikle yılın ikinci yarısından itibaren dövizde yaşanan yükseliş ve enflasyonist artışla birlikte zor bir dönem geçiren AK Parti'de uygulamaya konulan yeni ekonomi modeli ve ardından açıklanan yeni tedbir paketi ile birlikte 2022'de taşların yerine oturması bekleniyor. Ekonomi nedeniyle erken seçim çağrısı yapan ve bu çağrısını mitinglerle meydanlara taşıyan muhalefet partilerinin 2022 yılında da erken seçim çağrısını sürdürmesi beklenirken Cumhurbaşkanı'nın "Faiz sebep, enflasyon sonuç" teorisiyle düşük faiz üzerine kurgulanan yeni ekonomi modelinin sonuçları da muhalefet tarafından yakından takibe alınacak.

İlk sinyal ilk çeyrekte alınacak

Muhalefet partilerinin erken seçim çağrılarına, AK Parti ekonomi nedeniyle mesafeli dururken, özellikle dövizde yaşanan hızlı tırmanışın ardından açıklanan tedbirlerin yılın ilk çeyreğinden itibaren etkisini göstermesini bekliyor. Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan'ın görevden ayrılması, Nureddin Nebati'nin bakanlık görevini üstlenmesiyle birlikte Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın açıkladığı yeni ekonomi

programını daha uyumlu bir ekiple uygulayacağı dile getirilirken, 2022 yılında öncelikle hayat pahalılığından kaynaklı vatandaşın yaşadığı sorunlara odaklanılacağı belirtiliyor.

Seçim tarihi soru işareti

Millet İttifakı ortakları CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu ile İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener'in 2021 yılında sıkça gündeme getirdiği erken seçim çağrılarına Meclis'te yılın son grup toplantısında Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Erken seçim yok, nokta" diye yanıt verirken, Cumhur İttifakı ortağı MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli de seçimin 18 Haziran 2023'te yapılacağını sıklıkla ifade ediyor. Ancak kulislere Cumhurbaşkanı tarafından açıklanan dövize endeksli mevduat sisteminin de yer aldığı tedbir paketi sonrası bir istikrarın sağlanması durumunda AK Parti'nin yakalanan bu fırsatı bir baskın seçime dönüştürebileceği de konuşuluyor.

Modele destek adımları

AK Parti ekonomi kurmayları ekonomide uygulamaya konulan yeni model çerçevesinde üretim ve istihdamı desteklemeye yönelik adımların hızla atılacağını belirtiyorlar. AK Parti'de hazırlıkları süren kur korumalı TL vadeli mevduatta, TL birikimlerinin bu mevduata yönlendirilmesine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın oluşturacağı yasal altyapı, ihracatçı firmalara kurumlar vergisinde 1 puanlık indirim, müteahhitlere fiyat farkı ödenmesine ilişkin 8-10 maddelik bir yasa teklifinin yılın ilk haftasında Meclise gelmesi bekleniyor. Ayrıca Katma Değer Vergisi'nde sadeleştirmeyi içeren bir çalışma sürdürülürken, 2022 yılında kripto parayla ilgili yasal alt yapının oluşturulması planlanıyor. Ayrıca piyasanın doğru işlemesine yönelik elektronik ticaret ve perakende ticarete yasal düzenlemelerin Meclis gündemine gelmesi bekleniyor.

Maaş artışları ne olacak?

AK Parti kaynakları 2023 seçim yılı olacağı için, 2022 yılını reform niteliğindeki birçok düzenlemenin hayata geçirileceği yıl olarak değerlendiriyorlar. Ayrıca çalışanların özlük haklarında yapılacak iyileştirmeler de 2022 yılında beklenen önemli düzenlemeler arasında yer alıyor. Asgari ücretin ardından memur ve emekliye ne oranda maaş artışı yapılacağı Ocak ayında netleşecek. Öğretmenlik meslek kanununu, sağlık çalışanlarının maaşlarında iyileştirme, 3600 ek gösterge başta olmak üzere iktidar tarafından verilen sözlerin hayata geçirilmesi noktasında yapılacak çalışmalar da önemli başlıkları oluşturuyor.

Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem'in detayları kamuoyuna duyurulacak

Sistem tartışması sürerken, CHP, İYİ Parti, Saadet Partisi, Demokrat Parti, Gelecek Partisi ile DEVA Partisi'nin Ekim ayında başladığı ve geçtiğimiz hafta tamamlanarak 5 ana başlık ve 75 konu başlığı üzerinde uzlaştığı Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem çalışması, 2022 yılında kamuoyuna açıklanacak. 6 siyasi partinin genel başkanlarının son şeklini verdikten sonra oluşturulan ortak metinle duyurulacak Güçlendirilmiş

Parlamentar Sistem modelinde, yasamadan yürütmeye öngörülen model tüm detaylarıyla şekillenmiş olacak.

Millet İttifakı'nın adayı

Millet İttifakı'nın cumhurbaşkanı adayıyla ilgili tartışmalar 2022 yılında da sürecek. Millet İttifakı'nın tek bir çatı adayla mı yoksa her partinin tek tek kendi adayıyla mı seçime gideceği belirsizliğini koruyor. Cumhurbaşkanı adaylık tartışmalarının Millet İttifakında bir çatlak yaratıp yaratmayacağı sorusu da sıkça gündeme geliyor. CHP ve İYİ Parti'nin başını çektiği Millet İttifakı'nın adayının nasıl belirleneceği ve kim olacağı, ne zaman açıklanacağı 2022 yılında siyasette öne çıkan önemli bir başlık olarak masada duruyor.

3. İttifak tartışmaları

Cumhur İttifakı ve Millet İttifakı dışında üçüncü bir ittifakın oluşabileceği beklentisi de siyasi kulislere dile getiriliyor. Millet İttifakı içerisinde yer almayan Deva Partisi ve Gelecek Partisi'nin nasıl bir yol izleyeceği merak edilirken, Saadet Partisi ile birlikte üçlü ittifak kurabileceği konuşuluyor. İttifaklar konusundaki tablonun seçimin yaklaşmasıyla birlikte netleşmesi bekleniyor.

Seçim Kanunu ve baraj

AK Parti ve MHP'nin uzun süredir gündeminde olan Seçim Kanununda değişiklik teklifinin 2022 yılında Meclis'e sunulması bekleniyor. Daha çok teknik düzenlemeleri içeren bir çerçevede şekillenen teklifte en önemli düzenlemeyi seçim barajının yüzde 10'dan yüzde 7'ye düşürülmesi oluşturacak.

Yüksek navlun, 2022'de de başrolde olacak

Pandemiyle birlikte rekor seviyelere ulaşan navlun, 2022'de de yüksek seyrine devam edecek. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde lojistik maliyetlerin 2022'de daha da önemli hale geleceğini söyleyen UTİKAD Başkanı Ayşem Ulusoy, "Artan navlun taşınan malların nihai tüketiciye ulaştığındaki fiyatlarını da etkileyecek" dedi.

Aysel YÜCEL

Uluslararası Taşımacılık ve Lojistik Hizmet Üretenleri Derneği (UTİ- KAD) Başkanı Ayşem Ulusoy, 2021'i sektör açısından değerlendirirken gelecek yıla yönelik beklentilerini de açıkladı. DÜNYA'ya konuşan Ulusoy, özellikle gelişmekte olan ülkelerde lojistik maliyetlerin 2022'de daha da önemli hale gelmesi beklediklerini söyledi.

Pandemiden en fazla etkilenen sektörlerden biri lojistik olmuş, özellikle salgının ilk döneminde taşıma faaliyetlerinin durma noktasına gelmişti. Birçok gemi seferi özellikle doğu/batı rotasında iptal edildi ve büyük miktarlarda siparişler, fabrikalarda, limanlarda yığıldı. Ardından Çin'in pandemiye erken atlatması ve bekleyen tüm bu siparişleri 2020 sonbaharı itibarıyla yoğun bir şekilde yüklenmeye başlamasıyla, Çin çıkışlı tüm navlunlarda tarihi artışlar oldu. Dünya üzerindeki birçok ülkeden ekipmanların, hatlar tarafından Çin limanlarına pozisyonlandırılması nedeniyle, birçok ülke de ekipman sıkıntısı baş gösterdi. Uzakdoğu-Avrupa arası navlun 10 kata yakın artarak tarihi rekor kırdı. Havayolu taşımacılığının hacim olarak yüzde 80'i çok daha fazla destinasyona uçan yolcu uçakları ile taşınırken yolcu seferlerinin durdurulması

ve daha sonraki dönemde kademeli olarak kullanıma açılması da havayolundaki arz-talep dengesini bozdu, bu sorun yolcu uçaklarının kargo uçaklarına dönüştürülmesi ile aşılmaya çalışıldı. Ancak azalan kapasite navlunu artırdı. Karayolunda ise salgın nedeniyle sınır geçişlerinin yavaşlaması ve TIR şoförü sıkıntısının başlaması navlunu artıran ana etkenler oldu. Konteyner krizi nedeniyle mal ticareti yapanların denizyolundan karayolu ve havayoluna yönelmesi de bu modlarda taşıma fiyatlarının yükselmesine neden oldu.

2021'in sektörün önünü görebildiği ve daha iyi planlama yapılabilen bir yıl olduğunu ifade eden Ayşem Ulusoy, "Ancak salgın sebebiyle ertelenmiş küresel talepteki büyük artış, henüz toparlanmaya başlamış olan küresel tedarik zinciri üzerinde halen baskı yaratıyor" dedi. Navlundaki yüksek seviyelerin 2022 yılında da sürmesini beklediklerini ifade eden Ulusoy, şöyle devam etti: "Salgın öncesi yük gemisi fazlası varken salgın sonrası denizyoluna olan talep ve taşıma için kullanılan konteynerlerin dünyanın belli başlı limanlarında birikmiş olması ve bu konteynerlerin sisteme dahil edilmesi halen küresel tedarik zincirinin dengeye ulaşmasında engel teşkil ediyor. Rekabetin gün geçtikçe arttığı günümüzde, özellikle gelişmekte olan ülkelerde lojistik maliyetlerin 2022'de daha da önemli hale gelmesi bekleniyor. Tüm dünyada etkisi halen devam etmekte olan pandemi sebebiyle, özellikle yeni varyantlar göz önünde bulundurulduğunda lojistik ve ulaştırma maliyetlerindeki artışın yeni yılda da başta karayolu ve havayolu olmak üzere sektörü olumsuz etkilemeye devam etmesi muhtemeldir ki, bu taşınan malların nihai tüketiciye ulaştığındaki fiyatlarını da etkileyecek. Ülkemizin ihracatında önemli bir yeri olan konteyner taşımacılığındaki navlun zirve seviyelerinin 2022 boyunca da devam edeceğini tahmin ediyoruz."

"Tedarikte Türkiye'ye yönelik talep kalıcı olacak"

Pandemiyle birlikte küresel ticarete ortaya çıkan tedarik krizinin global devlerin satın alma stratejilerini yeniden şekillendirdiğini ve bu kapsamda yakın pazarların ön plana çıktığını belirten Ulusoy, "Türkiye'ye yönelen satın alma eğilimleri artarak devam edecek" dedi.

Duayenler, gençlere yol gösterecek

Ayşem Ulusoy, UTİKAD'ın gündemindeki önemli konuları aktardı. Ulusoy, sektörün gelişmesi ve küresel entegrasyonun sağlanması için büyük fayda sağladığına inandıkları çalışma gurplarına yeni dönemde İnovasyon ve E-ticaret Odak Grubu, Kamu ve STK İlişkileri Odak Grubu, Üye İlişkileri Odak Grubu, Üniversiteler Odak Grubu ve Kadın Odak Grupları da eklendiğini açıklayarak, "UTİKAD olarak eğitimden kalifiye iş gücüne, uluslararası entegrasyondan kurumsal çözümlere kadar 535'e ulaşan ve hızla artan üye portföyümüzü her alanda destekleyecek projeleri hayata geçirmek için gayret sarf ediyoruz. Bunlardan biri de model çalışmaları tamamlanan Türkiye Dijital Lojistik Platformu" dedi. Sosyal inovasyon, mentör ve mentee uygulaması ile farklı disiplinlerden insan kaynağının UTİKAD'ın önemli konularını oluşturduğuna dikkat çeken Ulusoy, şöyle devam etti: "Mentör ve mentee uygulaması ile arttığı gözlemlenen kurumsal verimliliğin sektörümüze yayılmasını sağlamak için

UTİKAD çatısı altında bu uygulamayı projelendiriyoruz. Sektörün duayen isimlerinin genç meslektaşlarımıza yol göstereceği bir yapı kuracağız. İnsan kaynaklarının hem mevcut durumda hem de gelecekte sektörümüzün kanayan yarası olduğunu biliyoruz. Aynı zamanda dijitalleşme ile birlikte sektörümüzün bilişim, mühendislik gibi disiplinlerden de eleman ihtiyacı olduğunu öngörüyoruz. Bu noktada üniversitelerin kariyer odaklı birimleriyle daha yakın ilişkiler kuruyoruz.

Karayolu üzerindeki baskı azaltılmalı

Ayşem Ulusoy, Türkiye'nin lojistik sektöründeki performansının en üst seviyeye çıkarılabilmesi için atılması gereken öncelikli adımları şöyle sıraladı: "İntermodal taşımacılığın geliştirilmesi, demiryolunun karayoluna alternatif bir taşıma moduna dönüştürülerek hem iç pazarda hem de dış ticaretteki payının artırılması gerekiyor. Böylelikle karayolu üzerindeki baskının azaltılması, limanların demiryolu bağlantılarının yapılması, doğu-batı yönünde kesintisiz demiryolu taşımacılığının yapılabilmesi, OSB'lerin demiryolu ile limanlara bağlanması sağlanmalı. Ayrıca Kapıkule başta olmak üzere uluslararası sınır kapılarındaki beklemelerin azaltılması UTİKAD olarak önemli olduğunu düşündüğümüz hususlar."

Dijitalleşme ve e-ticaret hızlanacak

Lojistik sektöründe önümüzdeki dönemde dijitalleşmenin öneminin ve e-ticarete olan talebin daha da artmasını beklediklerini ifade eden Ulusoy, "Dünyada hayatın durma noktasına geldiği bir anda dahi, lojistik sektörü gösterdiği refleksle, krizlere karşı ne kadar dayanıklı olduğunu da gözler önüne serdi. Bunda sektör paydaşlarının teknolojik altyapılarını pandemi öncesinde de iyi bir şekilde dizayn etmesinin önemi büyüktü. Bu altyapıların hem ülkemizde hem de dünyada geliştiğine tanık olacağız. Bu yatırımları yapan şirketler, rekabette öne çıkacak" açıklamasını yaptı.

Üretimde tedariği garantileme furyası

Pandemi öncesinde birçok şirket dijitalleşmenin de etkisiyle stoklarını minimumda tutarak 'just in time' (tam zamanında) üretim yapıyordu. Ancak devam eden tedarik darboğazları birçok şirketin operasyon modelini çok daha ihtiyatlı adımlarla değiştirmesiyle sonuçlandı.

Hilal SARI

COVID-19 pandemisinin tedarik zincirlerinde yarattığı büyük şok ve halen devam etmekte olan tedarik darboğazları, dünya genelinde üreticilerin temel stratejilerini değiştirmesiyle sonuçlandı. Üretim için ihtiyaç duyulan minimum stokla faaliyet gösterilen “just in time” modelleri pandemi nedeniyle birçok sektörde tarihe karışıyor. Elektronikten otomotive gıdadan ham maddeye birçok alanda tedarik sorunu yaşayan üreticiler tedarik zincirlerini şoka karşı korumak amacıyla “ne olur ne olmaz” anlamına da gelen “just in case” modeline geçmeye başladı. Bu yeni modelde büyük tedarikçileriyle uzun vadeli alım anlaşmaları yaparak stok artışlarıyla üretim hatlarını sağlama almak veya operasyonları tek bir ülke ve tesise bağlamak yerine riski dağıtmak için aynı ürünü birkaç ülkede üretmek gibi köklü değişimler yer alıyor.

Kritik ürünlerde stok artıranların oranı yüzde 60'ı geçti

McKinsey tarafından Mayıs 2020 ve Kasım 2021 tarihinde yapılan ve şirketlerin tedarik zinciri yöneticilerine tedarik darboğazlarını nasıl çözmeye çalıştıklarının sorulduğu anketler değişimi daha iyi gösteriyor. Mayıs 2020'de yöneticilerin yüzde 47'si kritik ürünlerde stok artırmayı planlarken, Kasım 2021'de bu yöntemi

uygulayanların yüzde 61'e ulaştı. Tüm tedarik zinciri için stok artırmayı planlayanların oranı ise yüzde 27'den yüzde 42'ye çıktı.

2020 ve 2021 yılları boyunca farklı nedenlerle aksama yaşayan üreticiler ise kısa vadede sonlanması beklemeyen darboğaz sorununda çareyi operasyon modellerini kökten değiştirmekte arıyor. Financial Times'da yer alan analize göre tek tedarikçiden çoklu tedarikçiye dönüş, birçok sektörde öne çıkan bir değişim. Ayrıca darboğaz yaşanan sektörlerde bazı tedarikçilerle garantili anlaşmalar yapmak da çok sık uygulanmaya başlayan bir pandemi stratejisi. Daha konsolide siparişler vermek ve yüksek vergili ekonomilerdeki fiziksel varlığını minimize etmek de bazı üreticilerin tercih ettiği modeller arasında.

Ucuz tedarikçi stratejisi çalışmıyor, risk odaklı değil

KPMG'nin ABD tedarik zincirleri direktörü Brian Higgins "Temeli 20 yıl önce atılan ve evrensel gerçek gibi görünen ucuz tedarikçilere yoğunlaşma gibi işletme modellerinin bugün artık bozulduğunu görüyoruz. Çünkü bu modeller risklere değil maliyetlere odaklanıyordu" değerlendirmesini yapıyor.

ABD'li taşımacılık şirketi UPS'in CEO'su Carol Tomé ise 'just in time' üretim modelinin artık çalışmadığını şöyle açıklıyor: "Şirketler işletme sermayesini optimize etmeye bayılır. O yüzden de pandemi öncesinde birçok şirket just in time stok modeline geçmişti, işe de yaradı. Ancak pandemi vurduğunda üretim dahil herşey kapandı. Ekonomiler açıldığında ise just in time stok modeli işe yaramadı. Artık şirketler 'just in case' (ne olur ne olmaz) stoğuna ihtiyaç duyduklarını düşünüyor."

Büyük tedarikçilerle "önce ben" sözleşmeleri

Maliyetler birçok sektörde benzeri görülmemiş bir verim artışı ihtiyacı doğurunca tedarik zincirlerinde çok önemli başka adımlar da atıldı. Stokları artırmak ve en önemli tedarikçilerle uzun vadeli sözleşmeler imzalamak birçok şirketin sarıldığı bir yöntem oldu. Özellikle otomotiv sektöründe BMW gibi devler çip darboğazını aşabilmek için çip tedarikçileriyle özel anlaşmalar imzaladı.

Üretim lokasyonunu değiştirmek seçeneklerden biri oldu

190'dan fazla ülkede 300 farklı markası olan Hollandalı içki üreticisinin stratejisi Meksika gibi pazarlarda yerel ürünleri üretip bunları büyük pazarlara ihraç etmektir. Ancak bira üretimi pandeminin ilk karantinalarında Meksika hükümeti tarafından zaruri sektörler arasında olmayınca Dos Equis markalı içeceğin etiket ve şişelerini Hollanda'ya gönderip orada üretime başladı.

McKinsey anketinde Mayıs 2020'de üretimi yakına çekerek tedarikçi tabanını genişletmeyi düşünen yöneticilerin oranı yüzde 15. Ancak bu adımı atan yöneticilerin oranı Kasım 2021 itibarıyla yüzde 40'a yükselmiş durumda. Tedarik zincirini farklı bölgelere yaymayı sadece yüzde 25'lik bir kesim planlamıştı. Kasım 2021 itibarıyla bu oran yüzde 38'e ulaştı.

Viski üreticisi şarap şişesinde ürün teslim etti

Bazı şirketler ise çareyi müşterilerine bir özür notuyla birlikte ürünlerini daha önce hiç koymadığı şişelere koydu. Florida merkezli viski üretici St Augustine Distilleri kasım ayında raflara göndermek istediği yaklaşık 5 bin şişe içkisini tanklarda bekletti. Şirket üretiminin yüzde 25'ini şarap şişelerinde sevketmek zorunda kaldı ve müşterilerine alternatif ambalajdan dolayı özür notları da gönderdi.

Erdoğan: Hedefimiz, ülkemizi dünyanın en büyük 10 ekonomisinden biri haline getirmek

Erzurum'daki Pirinkayalar Tüneli Açılış Töreni'ne canlı bağlantı ile katılan Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Hedefimiz, ülkemizi dünyanın en büyük 10 ekonomisinden biri haline getirerek küresel yönetim sisteminde daha etkin söz sahibi kılmaktır." diye konuştu.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Erzurum'daki Pirinkayalar Tüneli Açılış Töreni'ne Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nden canlı bağlantı ile katıldı.

Erdoğan, Erzurum-Artvin yolu üzerindeki tünelin Güney ve Doğu Anadolu Bölgesi ile Karadeniz Bölgesi arasındaki ulaşımı kesintisiz hale getirme projesinin en önemli unsurlarından biri olduğunu ifade etti. Tünel uzunluğu 2 bin 272 metre olan, bağlantı yoluyla birlikte toplam uzunluğu 3,4 kilometreye yaklaşan projenin, Erzurum-Artvin arasındaki insan ve ürün trafiğinin hızlı, güvenli ve kesintisiz şekilde sürmesini temin edeceğini aktaran Erdoğan, iki şehir arasında seyahat edecek vatandaşların buzlanma, taş düşmesi ve yamaç akıntısı gibi tehlikelerden uzak şekilde tünel vasıtasıyla gidecekleri yere hızla ulaşacaklarını dile getirdi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Ülkemize yılda sağlayacağı 18 milyona yakın tasarruf yanında karbon salınımını 230 ton azaltacak bu tünel çevrenin korunmasına da katkı yapacaktır. Her ikisi de yüksek turizm potansiyeline sahip Erzurum ile Artvin illerimiz arasındaki ulaşımın bu tünelle kolaylaşması beraberinde yeni fırsatları da getirecektir." diye konuştu.

Erzurum ve Artvin havalimanlarıyla Artvin Limanı'nı birbirleriyle entegre edecek tünelin her iki şehir üzerinden Kafkasya'ya yönelen transit trafiği de rahatlatacağını bildiren Erdoğan, tünelin Türkiye'ye kazandırılmasında emeği geçen kurumları, yüklenici firmaları ve çalışanları tebrik etti, seyahat edecek vatandaşlara bereketli, huzurlu, güvenli ve konforlu yolculuklar diledi.

Son 19 yılda en çok yatırım yaptıkları alanlardan birinin de ulaştırma olduğunu, Türkiye'nin bölünmüş yol uzunluğunu 6 bin 100 kilometreden 28 bin 473 kilometreye çıkarttıklarını anımsatan Erdoğan, 14 bin 516 kilometre yüksek standartlı tek yolu da Türkiye'ye kazandırdıklarını vurguladı. Otoyol uzunluğunu 1714 kilometreden 3 bin 532 kilometreye yükselttiklerini aktaran Erdoğan, şöyle devam etti:

"Tüm bu yollar üzerinde, toplam uzunluğunu 50 kilometreden 639 kilometreye çıkardığımız tüneller, 311 kilometreden 720 kilometreye çıkardığımız köprüler ve viyadükler inşa ettik. Yaptığımız tüm bu eserlerle ülkemizde ne aşılmaz dağlar ne geçilmez vadiler ne geçit vermez ırmaklar bıraktık. Yıllardır yatırım yapılmayan 12 bin 800 kilometrelik demir yolu ağıımızı neredeyse tamamını sıfırdan yapılmışçasına yeniledik. Havalimanlarımızın sayısını 56'ya çıkartarak ülkemizin her köşesini bu hizmete kavuşturduk. Ülkemizin çeşitli kıyılarında inşa ettiğimiz, genişlettiğimiz dev limanlarla dış ticaretimiz için bu imkanı da hazır hale getirdik. Aynı şekilde eğitimden sağlığa, enerjiden haberleşmeye diğer tüm alanlarda da benzer yatırımlarla ülkemizin çehresini değiştirdik."

Cumhurbaşkanı Erdoğan, tüm bu yatırımları gösteriş olsun diye yapmadıklarına işaret ederek sözlerini şöyle sürdürdü:

"Bu yatırımları asıl büyük atılımımızın altyapısı olarak planladık ve hayata geçirdik. Hamdolsun bugün Türkiye, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasında hem en kapsamlı hem en yeni hem de en modern kalkınma altyapısına sahip devlet olarak öne çıkmaktadır. Küresel yönetim ve ekonomi sisteminin köklerinden sarsıldığı, yeni bir düzenin doğuşunun sancılarının çekildiği bir dönemde Türkiye bu altyapısıyla hedeflerine doğru kararlılıkla ilerlemektedir. Hedefimiz, ülkemizi dünyanın en büyük 10 ekonomisinden biri haline getirerek küresel yönetim sisteminde daha etkin söz sahibi kılmaktır. Savunma sanayisi başta olmak üzere orta ve yüksek teknolojiye dayalı alanlarda ülkemizi hızla geliştirme çabamızın gerisindeki en önemli saik de budur."

Eğitimde yaptıkları yatırımların meyvesini sanayiden turizme her alanda sahip oldukları nitelikli insan gücü avantajıyla aldıklarına dikkati çeken Erdoğan, sağlıkta yaptıkları yatırımların anlamını ve önemini salgın döneminde hep birlikte yaşayarak gördüklerini söyledi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Ulaşımda yaptığımız yatırımların değerini de üretimimizin ve ihracatımızın hızla arttığı şu dönemde yollarda mal taşıyan kamyonlara ve tırlara

bakarak ülkenin her köşesine hızla ve güvenle ulaşan otomobilleri takip ederek görebiliriz. Enerjide yaptığımız yatırımların ne derece kritik öneme sahip olduğunu gelişmiş ülkelerin ciddi bir enerji krizi tehdidiyle yüzleştiği şu günlerde daha iyi değerlendirebiliriz. Tarımda ve gıda sektöründe yaptığımız tüm bu yatırımların önemini gıda krizi endişesiyle boğuşan ülkelere bakarak kavrayabiliriz." değerlendirmesinde bulundu.

Benzer örnekleri her alana teşmil etmenin mümkün olduğuna değinen Erdoğan, şunları kaydetti:

"İnşallah ekonomideki hedeflerimize ulaşarak geçtiğimiz 19 yılda 3,5 trilyon dolar harcayarak kurduğumuz bu altyapının hakkını vereceğiz. Ülkemizi, 2023 hedeflerine ulaştırmakla kalmayacak, yeni nesillere emanet edeceğimiz 2053 vizyonunun temellerini de güçlü bir şekilde atacağız. İşte bunun için burada sadece bir tünel açmıyoruz, burada aynı zamanda Türkiye'nin aydınlık geleceğine uzanan kutlu yürüyüşün yeni bir adımını atıyoruz. Milletimizin her bir ferdi bu kutlu yürüyüşte yer almaya davet ediyorum. Girişimci daha çok yatırım yaparak, sanayicimiz daha çok üreterek, işçimiz daha çok çalışarak, esnafımız daha güzel hizmet vererek, nakliyecimiz daha çok sefer yaparak, ihracatçımız daha çok mal satarak, memurumuz daha iyi hizmet sunarak, velhasıl her birimiz işimizi daha iyi yaparak bu mücadeledeki yerimizi almalıyız."

Özel: Kamyonun, mazotun fiyatı ucuzlamadan, ürünün fiyatı ucuzlar mı?

CHP'li Özel, "Cumhurbaşkanlığı kararı diyor ki, 'kur yükselirken petrol, mazot, benzin fiyatları arttı; şimdi kur düşüyor, onlar da düşecek, aradaki ÖTV tahsil edilecek.' Kur 18 liralıkken neyse akaryakıt fiyatı o fiyat kaldı zaten. Kamyonun, mazotun fiyatı ucuzlamadan, ürünün fiyatı ucuzlar mı? Hiçbir şeyin fiyatı akaryakıt fiyatları ucuzlamadan ucuzlamaz." dedi.

CHP Grup Başkanvekili Özgür Özel, TBMM'de basın toplantısı düzenledi.

Özel'in açıklamalarından öne çıkanlar şöyle:

"Yine bizlerin tanık olmadığı, yaşamadığı bir ülkeden bahsediyor kendisi. Öyle bir ülkede yaşamayı, siyaset yapmayı gerçekten isterdik. Recep Tayyip Erdoğan'ın tarif ettiği ülkede şu varmış. Bilimin ve düşünce özgür düşüncenin hamisi olmuşlar. Neresiymiş burası? Ahmet Şık. 2012 yılı, kitap hazırlığında. Kitabın adı 'İmamın Ordusu' olacak. Dönemin yetkili savcısı Zekeriya Öz. Şu an firari, harekete geçiriyor ve basılmamış kitabı toplatıyor. Erdoğan da 'o kitap değil, bazı kitaplar bombadan tesirlidir' diyor. Sonra o kitabı, farklı yayınevleri, farklı uğraşlarla bastılar. 'Dokunan yanar' ismiyle çıkardılar. Çok aldığımız ağır tahribat var. O darbeyi araçsallaştıran, 'Allah'ın lütfu' diyen Recep Tayyip Erdoğan'ın ilan ettiği OHAL bizi bu perişanlığa getirdi. Cumhurbaşkanıyla alay etmenin akıldan geçmesinin mümkün olmadığı ülke. Sabah kapıya geliyor, alın bunu, Cumhurbaşkanı'na hakaret. Önceki cumhurbaşkanını toplamının 50 katında dava açtı. 14 yaşında çocuklar var. Düşünceyi ifade etmeyi bırakın, aklından geçirmeyi denetlemeye kalkan bir iktidarla karşı karşıyayız. '19 yılda özgür düşünce hakim olmuş.' Keşke akademisyenlerin bir

bildiriyi imzaladıkları için kamudan atılmadıkları ülkeyi konuşuyor olsaydık. 'Boğaziçi'ne kayyım atama' ama buna karşı öğrencilere akla gelmedik ağza alınmayacak terör örgütlerinin hepsini sıraladılar. Bir de 'temel birimlerde zayıfız.' Akademisyenler düşündükleri, yazdıkları, öğrettikleri, protesto hakkını kullandıkları için uzaklaştırıyorlar. Böyle bir ülkede ne bilim ne özgür düşünce olur.

Okul öncesi eğitim Milli Eğitim'in işi mi Diyanet'in işi mi? Öyle olunca fiziğin 'f'si yok. Orta çağ düşüncesini kurumsallaştırmanın ne faydası var ne Anayasa'ya uygunluğu var. 20 yıl sonunda okuduğunu anlamayan bir nesil. Dindar ve kindar. Tabi anlamaz. Senin karşına yetiştirdiğin hepimizin çocukları. Böyle gidiyoruz. 20 yıl sonra notun kırıkta, bu notu Bay Kemal'e mi veriyorsun? Sen iktidarı İsmet Paşa'dan mı aldın da her şeyi CHP'ye yüklüyorsun. Getiren sensin! Bütün annelere söyleyelim ki, bu işin müsebbibi Recep Tayyip Erdoğan ve onun kuru inadıdır. Bizim çocuklar Türkiye dışında hayal kuruyor. Yüzde 72.

"Süleyman Soylu'nun terör örgütleriyle ilgili kullanmadığı tek imkan billboard"

Gündemden düşmeyen bir İçişleri Bakanı. Dün Bursa'da konuştu, yine kendinden geçti. Titreye titreye konuşuyor. Geldin burada konuştun, 20 gündür sus pustun. İBB ile ilgili büyük iftira kampanyasının başında ve anlık yürütüyor. İki tane suçlu bulsa, CHP'ye yükleyecek, oradan yürüyor ama saymış saymış bütün terör örgütlerini, terör örgütü reklamı yapmamak lazım. Süleyman Soylu maşallah 360 derece kampanya yapıyor, her yerde söylüyor. Türkiye'deki terör örgütleriyle ilgili Süleyman Soylu'nun kullanmadığı tek imkan billboard. 'Biz bu kadar reklamımızı yapamazdık.' İspat et, yok, tespit ispatla mümkündür. Bunu savcı yapar. Savcı iddia eder, mahkeme kanıtlara bakar. Yargılanan 455 kişi falan da yok. Geçen seneden 3-5 kişinin iddianamesi var, onların da bununla alakası yok. Dedikoduysa ülkeyi boşuna meşgul etmeyin, tespitse savcıya gitmek için bir an bile tereddüt etmeyin.

"Süleyman Soylu, meczup değilse sizi kandırmaya çalışan biridir"

Bu kafa karışıklığı ile Süleyman Bey, çıkmış Bursa'ya; diyor ki, 'Bizim yaptıklarımıza bakmayın. Biz kendimiz yapmıyoruz. Biz inanıyoruz ki bize yaptıran Allah'tır.' Normalde böyle bir şey yaptığında akıl hastanesinden görevliler gelirler, önlüğü giydiren götürürler. Zam var, benzin fiyatları iniyor, ama pompaya yansımıyor, vergi olarak devlete gidiyor. Bir buçuk liralık ekmek, üç buçuk dört lira olmuş. İşsizlik artıyor. Kara kışın ortasında insanlar doğal gaz yakamaz, kömür alamaz hale gelmiş 'bunu bize yaptıran Allah'tır' diyerek kurtaracak ama, yaptığı iş İslam dini açısından da tam bir rezalet. Peygamber İslam dininde bu dili kullanmaz. Ayet var, hadis var, sünnet var. Peygamber bile 'bana bunları Allah yaptırıyor' demez. 'Allah'ın isteğine uygun davranış biçimi budur' diye söyler. Ama 'bana bunları Allah yaptırıyor' ifadesi inanç dünyasında sadece meczupların söylediği bir sözdür. Doğuda insanlar sandık başına gidiyorlar, yüzde 75 ile belediye başkanı seçiyorlar, kayyım atıyor, 'bana bunları Allah yaptırıyor. Öğrenci gitmiş, protesto için gitmiş, kolunu büküyor, 'terörist' diyor, sonra 'bana bunları Allah yaptırıyor.' Herkesi terörist yaftası ile yaftalayan, hırsız makamında ağırlayan... 'Bu kadar da haramzadelik olur mu'

diyene, 'bana sorma Allah yaptırıyor' diyor. Süleyman Soylu, aklını yitirmiş bir meczup değilse; sizi dinle kandıran, dinle aldatan, bütün kusurlarını, günahlarını hep din üzerinden 'Allah böyle istiyor' diyerek üzerinden sizi dinle kandırmaya çalışan biridir.

"Yüksek fiyatlar vatandaşın sırtına bırakılmıştır"

Nureddin Nebati. Her gün yeni bir gaf yapıyor. Saçıldığı yerde herkesi şaşırtıyor. Dünyada 6 ay sonrasını işaret etmiş. Yani 6 ay boyunca temel çıkarım şu. 'Keşke uyusanız' diyor. Kara kış geldi, fiyatlar uçtu gitti. Türk İş'in söylemesine göre, 'sadece aralıkta yüzde 25 arttı fiyatlar.' Toplamda en az yüzde 50'lik bir fiyat artışına işaret ediyorlar. Şöyle bir rezalet yaşanıyor. 'Kurlar nispeten inişte.' Efendim 'kur düştü, fiyatlar niye düşmüyor' diyorlar. Düşmez. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bu kışın uzun geçeceğinin imzasıdır. Özetle, cumhurbaşkanlığı kararı diyor ki, 'kur yükselirken petrol, mazot, benzin fiyatları arttı; şimdi kur düşüyor, onlar da düşecek, aradaki ÖTV tahsil edilecek.' Kur 18 liralıkken neyse akaryakıt fiyatı o fiyat kaldı zaten. Kamyonun, mazotun fiyatı ucuzlamadan, ürünün fiyatı ucuzlar mı? Hiçbir şeyin fiyatı akaryakıt fiyatları ucuzlamadan ucuzlamaz. Recep Tayyip Erdoğan imzasıyla kriz, yüksek kur ve onun getirdiği yüksek fiyatlar vatandaşın sırtında bırakılmıştır. Nebati o yüzden '6 ay keşke uyusanız' diyor. Millet artık uyandı. 6 ay sonra elinden tamamen gitmiş asgari ücreti görecek. Yine istikrarsız fiyatları ve mücadele edemeyen Merkez Bankası'nı görecek. Kimsenin gözüne uyku giremeyecek. Bütçede beş dakikası var adamın. 2 dakika dua, iki dakika tercüme, bir dakika da cumhurbaşkanına saygı okuyor. Geminin kaptanının kaptanlık belgesi yok, ehliyeti yok.

"Bu geminin sürüklenmesine CHP izin vermeyecek"

O dediği Çin'in; enflasyonu sabit, kuru 20 yıldır sabit. Fabrika yanındaki yatakhane demek Çin modeli. 'Bunu mu diyorsunuz' dedik? Sonra Türkiye ekonomi modeli-TEM. Herhalde seçim kaybettikten sonra TEM'den gitti ya Binali Bey. Kendilerine ayrılan TEM'den hızlı bir şekilde seçim bittiğinde gittiklerinde, o zaman ekonominin düzelmesi mümkündür. Korkarız Nebati, daha bana kaptanlık belgesini yollayacaktı, belge melge gelmedi. Ehliyetsiz, liyakatsizliği ile buz dağına doğru sürükleniyor. Gemi batarken Edvard gibi 'elveda arkadaşlar ben gidiyorum' diyecek. Bu gemiyi batırtmayız. Ne kaptan Edvardlar geldi geçti ama bu gemini sürüklenmesine CHP izin vermeyecektir.

"Dünya gençlerinin bu ülkeye gelmeyi hayal kurdukları ülke haline getireceğiz"

Bu 2022 yılına giren herkes şunu bilsin. Türkiye'ye büyük moral geldiğinde nasıl olumlu değişimler olacağını hep birlikte göreceğiz. Dünyanın gençlerinin bu ülkeye gelmeyi hayal kurdukları bir ülke haline getireceğiz. 4 partinin ekonomi masası harıl harıl çalışıyor. Kimse enseyi karatmasın. En kötüsü geride kaldı. En kötüsü Albayrak'tı geride kaldı ama bu işin sonunda Türkiye Cumhuriyeti liyakatli ellerde ve en büyük ittifakında herkese huzur, güven veren mutabakatı yaşayacağız. Yorulmanın, yılmanın, teslim olmanın, kaygıya kapılmanın değil; umudu yükseltmenin

günleridir. Çok inat ederlerse çok hasar vererek 2023'te ama emin olun ki 2022'de negatif olan moralin pozitifte döndüğünü göreceğiz.

"'Reis ne demek?' sorusuna biri 'Erdoğan' demiş geçmiş diğeri 'temel reis' demiş elenmiş"

Çalışmış, yüksek not almış herkese, 'söyleyemeyiz ama devletin bildiği var' diyorlar. Çok mağdursunuz ya, bu kadarı kime yapıldı kardeşim? CHP iktidarında, bunlar gittiği gün, gelir gelmez ilk yapacağımız iş, mülakatı kaldırmaktır. Mülakatla olacak işlerde, kamera olacak. Elendin mi itiraz komisyonuna. 'Beni haksız elediler.' Orada da sonuç alamadı, mahkeme açık. Bunun dışında bir yöntemle kamuya alım yapılmayacak. Torpil listelerinin anlamı kalmayacak. Bugünkü torpil listelerinde, yargının yolu açılacak. Hesabı var kardeşim. İkisine de sormuşlar 'reis ne demek' diye. Biri 'Recep Tayyip Erdoğan' demiş geçmiş, biri 'Temel Reis' demiş elenmiş, böyle sübjektif olur mu?"

Financial Times, Türkiye'yi bekleyen yeni tehlikeyi yazdı: 'Çevrim içi ' beyin göçü

Türk lirasındaki dalgalanmalar, birçok kişinin kariyer planlamalarını baştan yapmasına neden oldu. Türkiye'de yurt dışından şirketlere çalışıp döviz ile maaş almayı tercih eden insanlar, taşınmak yerine döviz alıp TL olarak harcamayı daha kazançlı bulurken yurt içi şirketler, durumdan pek mutlu değil.

Türk Lirası'ndaki son yıllarda süren dalgalanma, kariyer seçimlerini de etkiledi. Financial Times'ın Türkiye'den görüştüğü bazı kişiler, TL'deki dalgalanmadan dolayı yurt dışından şirketlere çalışıp döviz kazanma yolunu seçmeye başlamış.

Financial Times'ta yer alan habere göre, Koronavirüs (Kovid-19) de bu uzaktan çalışma ve 'çevrimiçi beyin göçü' konusunda büyük etkilere sahip oldu. Şirketlerin çoğunluğu uzaktan çalışma modelini benimsedi.

'DOLAR KAZANIP TL HARCAMAK ÇEKİCİ'

Batıcan Erdoğan, TL ile kazandığı paranın dolar bazında yatay seyrettiği görünce dövizle maaş alabileceği bir işe girmesi gerektiğine karar verdi. Ancak ülkeyi terk etmek yerine, Seattle merkezli bir start-up için Türkiye'de iş buldu.

"Ailemden ve arkadaşlarımdan ayrılmak istemedim. İstanbul'da da dolar bazında maaşla alım gücü yüksek oluyor. Berlin'de yaşayıp avroyla harcamaktansa dolar kazanıp lirayla harcamak daha çekici."

Evden çalışmanın sakıncalarına rağmen Erdoğan, çalıştığı şirketten memnun ve bir Türk şirketine dönmeyi şimdilik düşünmüyor.

'İŞ DÜNYASI MUTSUZ VE DERTLİ'

TÜSİAD'ın başekonomisti Gizem Öztok Altınsaç, iş dünyasının bu durumdan 'son derece mutsuz' olduğunu söyledi:

"Ülkemizde işsizlik oranlarının çok yüksek olduğu gençler açısından bu durum iyi. Ancak bu, kalifiye gençlere ihtiyacı olan reel sektör için çok kötü."

'YAZILIMCILAR, BU SAYEDE TÜRKİYE'DEKİ ÜCRETİN 2 KATINI KAZANIYOR'

Türkiye Yazılım Sanayicileri Derneği (YASAD) Başkanı Gönül Kamalı şunları söyledi:

"Uluslararası şirketlerin Doğu Avrupa'da yazılım mühendisleri için 6 bin euroya kadar çıktı ve Türk yazılım mühendisleri için de ortalama 2 bin 500 euro ödüyor. Bir Türk şirketinde deneyime sahip olan çalışanların aylık ortalama maaşı olan 15 bin TL (1180 euro) karşılaştırınca verilen ücretler uluslararası şirketler açısından çok uygun. Yazılımcıların kazanması sevindirici ancak Türk şirketleri bundan dertli."

'1 MİLYON YAZILIMCI PROJESİ' NE OLDU?

Eski Hazine ve Maliye bakanı Berat Albayrak, 2020 yılında '1 Milyon yazılımcı projesi'ni de hatırlattı. Bu projeyle gençlerin ücretsiz kodlama eğitimi alacaklarını duyurulmuştu ancak projenin ne durumda olduğu belirsiz.

Uzmanlar, Türkiye'nin yazılım açısından potansiyeline işaret edip 'geç kalmamalıyız' uyarısını yapıyor.

KKM hesabında yüzde 17'den fazla faiz nasıl alınır?

Alaattin AKTAŞ

30 Aralık 2021 Perşembe

✓ Kur korumalı mevduat hesabına tavan faiz getirilmesi yanlış; ama vatandaşın bu tavan faizi aşmasının yolu var. Hesap üçer aylık dönemler için açılırsa birikimli faiz yüzde 18'i aşıyor.

Hazine ve Maliye Bakanlığı TL cinsinden açılan kur korumalı mevduat hesapları için yüzde 14 taban, yüzde 17 de tavan faiz getirdi. Bu hesaplar için tavan faiz uygulamasına gidilmesinin, kur artışının faizin üstüne çıkması durumunda Hazine'nin yükünü artıracaklarını dün ele almış ve bu yaklaşımın yanlışlığına değinmiştik. Bankalar, diğer mevduatlarda olduğu gibi kur korumalı mevduatta da faizi serbestçe belirlese, belki oran yüzde 17'nin üstüne çıkarılacak, böylece Hazine'ye binmesi muhtemel yük ya azalacak ya da tümüyle ortadan kalkacak. Ama tercih tavan faiz getirme yönünde kullanıldı ve bu oran da Merkez Bankası'nın politika faiz oranına bağlandı. Tavan faiz, aynı zamanda kur korumalı mevduat hesabında taban faiz olan Merkez Bankası'nın politika faizinin ancak 3 puan üstünde olabilecek.

Ancak her ne kadar bu hesaplara faiz tavanı konulmuşsa da bu oranın üstüne çıkmak mümkün.

Vade 92 günde tutulmalı

Yüzde 17'lik faiz üstünden hesaplama yaparsak en düşük vade olan 92 güne denk gelen faiz yüzde 4,285 düzeyinde. Yani bu hesaba 100 bin lira yatırıldığında 92 gün sonra ele geçecek faiz 4.285 lira.

Tabii bu dönemde kur artışı örneğin yüzde 5'i bulursa tasarruf sahibinin toplam getirisi 5 bin lira olacak. Faizle olan fark Hazine tarafından ödenecek.

Peki yıllık faizi yüzde 17'nin üstüne çıkarmak nasıl mümkün olacak?

Bu soruya yanıt vermeden, faizin tüm yıl boyunca yüzde 17 düzeyinde sabit kalacağını varsaydığımızı belirtelim.

Yani diyelim Merkez Bankası'nın politika faizi yüzde 14'te sabit tutuldu, Maliye Bakanlığı da tavan oran olarak artı 3 puanı değiştirmede ve dört çeyrek boyunca yüzde 17'lik oran korunmuş oldu.

Bugün yüzde 17'den bir yıl vadeli hesap açtıran, bir yıl sonra bu oranı gelir hanesine yazacak. Bir kez daha vurgulayalım; bu hesaplamalar kur artışının faizden düşük kaldığı varsayımına dayanıyor.

Ama hesabı bir yıl vadeli değil de daha kısa vadeli açtırsanız ne olur?

İlk çeyrek olarak niteleyebileceğimiz 92 günün sonunda yüzde 4,285 faiz geliri elde edersiniz, yani anapara 104.285 liraya çıkar.

Bu tutar yine yıllık yüzde 17 faizle bir üç ay daha yatırıldığında altıncı ayın sonunda para 108.754 liraya yükselir. Aynı şekilde devam edildiğinde dokuzuncu ay sonundaki tutar 113.414 lira, yıl sonundaki tutar da 118.274 lira olur.

Böylece bir yıl vadeli hesap açıldığında yüzde 17 faiz alınabilirken, üçer aylık gidilmesi halinde bir yılın sonunda yüzde 18.27'lik faiz geliri elde edilir.

Avantajlar, dezavantajlar...

Vadenin kısa tutulması, faiz yükseldiği takdirde elbette ikinci, üçüncü yenilemelerde çok daha yüksek faizden yararlanmayı mümkün kılar. O durumda yıllık getiri yüzde 18.27'nin de çok üstüne çıkar.

Şu aşamada pek mümkün görünmüyorsa da elbette tersi de yaşanabilir. Merkez Bankası politika faizini aşağı çeker, buna bağlı olarak da faiz tavanı aşağı inerse bir sonraki vade yenileme döneminde daha düşük faize razı olmak kaçınılmazdır. Ya da politika faizi değişmese de şu an artı 3 puan olan fark örneğin artı 2 puana indirilebilir. Ancak bu durumlarda en geç üç ay sonra vade dolup parasını eline alacak vatandaş sistemden tümüyle çıkıp diğer araçlara yönelebilir.

Vade kısaltılmalı, faiz tavanı da kaldırılmalı

Özünde yanlış olması bir yana, madem bu uygulamaya girildi; hiç olmazsa vatandaşın bu yeni hesaba ilgi göstermesi için doğru adımlar atılması gerekiyor.

Türk halkı üç ayın üstündeki vadeyi çok uzun buluyor. Bankalardaki TL ve döviz cinsi mevduatın vade dağılımı bunu çok açık biçimde ortaya koyuyor. TL cinsi mevduatın yalnızca yüzde 7, döviz cinsi mevduatın da yüzde 10 kadarı üç aydan uzun vadeli.

Dolayısıyla üç aydan uzun vadeli olarak tutulan tüm mevduat bu yeni sisteme geçirilse, oran işte bu kadar. Hadi bir o kadar da kısa vadeliden geçiş olsa demek ki

toplam mevduatın ancak yüzde 15 ile 20 arasında bir kısmı kur korumalıyı tercih etmiş olacak.

Dolayısıyla yapılması gereken en düşük vadeyi üç aydan aşağı çekmek. Bu yapılmazsa vatandaş bu uygulamayı pek tercih edecek gibi görünmüyor.

Faizde tavan kalkmalı

Atılması gereken bir diğer adım da faizle ilgili.

Artık politika faizi ile olan ve 3 puan olarak açıklanan makas mı açılır, örneğin 5 puan, 6 puan mı, denilir, yoksa tavan tümüyle mi kaldırılır bilemeyiz ama bu kısıtlamayla tasarruf sahibini söz konusu uygulamaya çekmek zor. Hele hele mevduat faizi yüzde 20'nin de üstüne çıkmış ve daha da artma eğilimi gösteriyorken...

Kur korumalı mevduat hesaplarında stopaj yok, bu dikkate alınırsa diğer faizlerle makas biraz olsun kapanıyor ama yine de faiz tavanı ve vadenin görece uzun olması bu hesaplara olan ilgiyi azaltabilir.

Tabii bir de TL cinsinden açılan hesaplarda vade bitmeden önce hesabı kapatmak zorunda kalınması halinde anaparanın eksik ödenmesi olasılığı var. Bu da, yeni uygulamaya soğuk bakılıyor olmasında önemli bir etken.

Merkez Bankası... Nihayet!

Merkez Bankası kur korumalı mevduata geçildiğinden beri saat 11.00'de açıkladığı kurlarda yanlış yapıyordu. Son olarak dün de yazdık; hata büyük ölçüde giderildi, ancak yine de gereksiz bir detay vardı.

Başlangıçta tüm dövizleri alış ve satış kurları ve çapraz kurlar olarak açıklayan Merkez Bankası, önceki gün gerekli olan üç döviz, yani dolar, euro ve sterline ilişkin kurları paylaştı. Ne var ki bu kez döviz satış kurları da açıklanmıştı.

Nihayet dün doğru bulundu ve Merkez Bankası yalnızca bu üç dövizin alış kurlarını ilan etti.

Yapılan hata önemsiz görülebilir; ancak kur korumalı mevduat sistemine nasıl özensiz geçildiği açısından ibret verici bir durum yaşadık.

Teşvik verdin bir de takip etsen?

Şeref OĞUZ

30 Aralık 2021 Perşembe

Söz konusu gelişme olunca herkesin dilinde bir **teşvik lafı** takılır, durur... Efendim **şu alanı teşvik etmeliyiz**, filan alanda **teşvik yetersiz**, teşvik olsa uçarız kabilinden güzellemler... Halen **30'a yakın** farklı alanda teşvik veren Türkiye'de **neden bu beklenti gerçekleşmez?**

Çünkü teşviki veriyoruz ama takip etmiyoruz. Çünkü verilen teşvikin amacına uygun kullanılıp kullanılmadığını bilmiyoruz, hatta bununla ilgilenmiyoruz. 2020'de **1 trilyon liralık düşük faizli kredi saçıktık** ortalığa, ekonomik canlanmayı teşvik için. Ne oldu? Kredinin büyük bölümü **döviz**e gidiverdi.

Kur Korumalı Mevduat çözümüyle birlikte, **banka kredilerinin amacına uygun kullanılıp kullanılmadığını takip etmeye** başlayacakmışız. Çok iyi olur. Hatta epey geç kaldık fakat zararın neresinden dönersek, kârdır.

Hollanda'da elindeki lale soğanıyla bankadan içeri giren biri, bankodaki görevliden **kredi talep** ettiğinde, derhal bunu alır. Zira görevli, **lale soğanını bilir**, yasalar bu kredinin nerede kullanılacağını bilir, banka yöneticisi de bu **krediyle gidip dolar alınmayacağından** emindir.

Bizde ise durum farklıdır. Hele ki teşvik ile desteklediğimiz alanlarda **denetim ve etki analizi** yapılmadığı için aktarılan **kaynağın nasıl bir fayda ürettiğini** ölçemeyiz. Ölçemeyince bilemeyiz, bilemeyince de yönetemeyiz.

İKİ SORU İKİ CEVAP

Teşvikler kim takip etmeli?

Bunu bir bakanlığa bağlamak yerine doğrudan teşviki verenin onu denetleyeceği mekanizma kurmak gerekecek. Diyelim ki tarım yada start-up için getirilen teşvik, tanımlandığı alanda mı kullanılmış yoksa başka amaçlar için mi harcanmış? Kaldı ki teşviki veren, kötü kullanım halinde bunu geri alma yetkisi, geri çağırma imkanıyla donatılması gerekir.

Teşviklerin işe yarama oranı nedir?

Sektörüne ve şirketine bağlı olarak teşviklerin ancak 4'te biri amacına uygun alanlarda kullanılıyor. Gerisi, kişisel menfaat, şirketin başka işlerine harcama, lüks tüketim gibi amaç dışı alanlara gidiyor. Devlet verdiği paradan oluyor, ülke, teşvikle beslenen umutlarını yitiriyor.

NOT

Meğer taşa tohum ekilmez imiş

Bu güzel mısra; 19'unuc Yüzyıl Ozanlarımızdan **Seyrani'**ye ait; **"Eski libas gibi aşıkın gönlü / Söküldükten sonra dikilmez imiş / Seyrani'nin gözü gamla yaş imiş / Meğer taşa tohum ekilmez imiş."**

Teşviki **doğru tohum ve doğru toprağa** akıtmazsan, onu **ziyan** edersin. Taşa tohum ekilmez, teşvikin ruhuna uygun olmayan işlerden fayda türemez. **Fikri olan ama finansı olmayan** yığınca gencimiz, start-up'ımız var. Onları teşvik etmek dururken **siyasi mülahazalarla** kaynağı yandaşa, candaşa aktarmak ülkeye bir şey kazandırmaz.

Abdulkadir Selvi

İYİ Parti, HDP'ye randevu verecek mi?

30 Aralık 2021

Aslında bu soruyu, “HDP bu kez İYİ Parti'den randevu talep edecek mi?” diye sormalıyım.

Biliyorsunuz HDP, ortak erken seçim teklifi vermek önerisiyle muhalefet partilerini ziyaret ediyor. Şimdiye kadar DEVA, Gelecek, Saadet Partisi ve CHP'yi ziyaret ettiler. Ama burada asıl kritik nokta İYİ Parti'yi ziyaret edecekler mi? İYİ Parti randevu verecek mi? İYİ Parti ve HDP kulislerine göre bu sorunun yanıtını vereceğim. HDP'nin ortak erken seçim önerisi muhalefet partileri arasında bir heyecan yaratmadı. Çünkü muhalefet, HDP ile birlikte hareket ediyor görüntüsü vermekten kaçınıyor.

Bu teklifi ilk olarak **Selahattin Demirtaş** gündeme getirmişti. **Selahattin Demirtaş** hapiste ama önerdiği politikalar HDP'nin rotasını çiziyor. **Demirtaş**, “Hiç değilse Meclis'te temsil edilen partilerin genel başkanlarının, ortak basın toplantısıyla hükümeti istifaya çağrılarının ve yedi bölgede yedi ortak miting yaparak halkla birlikte derhal seçim istemelerinin önünde bir engel var mı? Bugün değilse ne zaman?” demişti.

HDP bunu muhalefet partilerinin Meclis'e ortak erken seçim teklifi sunmaları şeklinde formüleştirdi. HDP Eş Genel Başkanları **Pervin Buldan** ile **Mithat Sancar** muhalefet partilerini ziyaret ederek önerilerini iletiyorlar.

BULDAN VE SANCAR'IN TEMASLARI

Buldan ve **Sancar** şimdiye kadar **Ali Babacan**, **Ahmet Davutoğlu**, **Temel Karamollaoğlu** ve **Kemal Kılıçdaroğlu** ile görüştü. Şu ana kadar HDP ile ortak erken seçim teklifi sunma önerisinin kabul gördüğüne dair bir işaret yok. Ama reddedildiğini de söylemek mümkün değil. Ama bir ilerleme sağlandı. Daha önce HDP heyeti CHP'yi ziyaret ettiğinde **Kılıçdaroğlu** birlikte fotoğraf vermemiş, ortak açıklama yapmamıştı. Bu durum HDP tabanında rahatsızlığa yol açmıştı. HDP

tabanından, “**Biz CHP’ye İstanbul seçimlerini kazandırdık ama onlar bizimle ortak fotoğraf vermekten kaçınıyor**” şeklinde itirazlar yükselmişti.

KILIÇDAROĞLU’NUN TAVRINDAKİ DEĞİŞİM

Bu kez **Kılıçdaroğlu** hem ortak fotoğraf verdi hem de ortak açıklama yaptı. **Kılıçdaroğlu**’nun yaklaşımının değişmesinde daha önceki eleştirilerin payı oldu mu? CHP kulislerini yokladım. Daha önce birlikte fotoğraf vermemekten kaynaklı eleştirilerden ziyade, **Kılıçdaroğlu**’nun geleceğe dair cumhurbaşkanlığı adaylığına işaret ettiler. **Kılıçdaroğlu**, cumhurbaşkanı adayı olmak istiyor. Onun için HDP’nin desteğine ihtiyaç var. HDP heyetiyle görüşmesi, ortak açıklama yapılıp birlikte fotoğraf verilmesi cumhurbaşkanı adaylığına yönelik bir yatırım olarak değerlendiriliyor.

İYİ PARTİ RANDEVU VERECEK Mİ?

HDP Eş Genel Başkanları **Pervin Buldan** ile **Mithat Sancar** daha önce İYİ Parti’den randevu talep etmişti. Ancak **Meral Akşener** olumlu yanıt vermemişti. Dahası HDP’yi PKK’nın yanında konumlandığını, HDP’yi PKK’nın uzantısı olarak gördüklerini söylemişti. **Ekrem İmamoğlu**’nun 8 Mart Dünya Kadınlar Günü’nde, **Pervin Buldan** ile **Meral Akşener**’i birlikte fidan dikmeye davet etmesi ise İYİ Parti’de tepkiyle karşılanmıştı.

Bu yaşananlardan sonra HDP birlikte erken seçim teklifi verme önerisini iletmek üzere İYİ Parti’den randevu talep edecek mi? Eğer HDP randevu talep ederse İYİ Parti olumlu ya da olumsuz bir yanıt verecek mi? Bu soruların yanıtını aradım. Şöyle bir mekanizma oluşmuş. HDP, İYİ Parti’den randevu talep etmeyecek, İYİ Parti de HDP’yi reddetmiş olmayacak. Böylece iki partinin arasında yeni bir kriz yaşanmamış olacak. Ama cumhurbaşkanlığı seçiminde **Erdoğan**’a karşı işbirliği yapılacak.

İMAMOĞLU’NU KAHRAMAN MI YAPAR, SIKINTIYA MI SOKAR

İSTANBUL seçimlerinin iptal edilip ikinci kez yapılmasına karşı çıkmış biri olarak, İçişleri Bakanlığı’nın başlattığı soruşturma nedeniyle **Ekrem İmamoğlu**’nun görevden alınmasını ya da yerine kayyum atanmasını beklemiyorum. İçişleri Bakanı **Süleyman Soylu** da, “**Bizim kimsenin belediyesiyle işimiz yok. Bizim terörle mücadeleyle işimiz var**” demişti. Ankara’da yaptığım temaslar sonucunda böyle bir niyetin olmadığını da yazmıştım. Prensip olarak, seçimle gelen seçimle gitmeli. Ayrıca bu tür mühendislik hesapları ters teper.

Buradan **Ekrem İmamoğlu**’na bir mağduriyet çıkar mı? İktidarın bu müdahalesi **İmamoğlu**’nu cumhurbaşkanı adaylığına taşır mı? **Ekrem İmamoğlu** mağduriyetlerden ve polemiklerden beslenen bir siyasetçi. Bu işten bir mağduriyet ve cumhurbaşkanı adaylığı çıkarmak ister. Ama bu iş, iki ucu keskin bıçağa benziyor. Çünkü işin bir ucunda İBB, diğer ucunda ise PKK-KCK’nın yapılanması içinde yer aldığı iddia edilen DİAYDER isimli bir dernek yer alıyor.

HDP'NİN ÖNEMİ BÜYÜK

İstanbul seçimlerini HDP'nin desteğiyle kazanan **İmamoğlu**'nun geleceği dönük siyasi planlamasında HDP'nin özel bir yerinin olduğu belli. Belediye başkanı seçildikten sonra ilk olarak yerine kayyum atanan Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı'na destek ziyaretinde bulunmuş, HDP Eş Genel Başkanı **Pervin Buldan**'la birlikte fidan dikmişti.

Ama bu iş biraz farklı. Çünkü **Öcalan**'ın talimatıyla kurulan DİAYDER yöneticileri hakkında İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından düzenlenmiş 2021/52878 sayılı iddianame var.

SIKINTILI NOKTALAR

Elbette ki yargılama sonuçlanmadan kimse peşinen suçlu ilan edilemez. Ama iddianamede yer alan ve İBB ile DİAYDER arasındaki ilişkileri ortaya koyan telefon tapeleri sıkıntılı. Bunlar **Ekrem İmamoğlu**'nun PKK ile işbirliğini ortaya koymaz ama İBB ile PKK'nın altyapılanmasında yer alan DİAYDER arasındaki ilişkiyi göstermesi açısından olumlu değil. Şimdi size iddianameden bazı bölümler aktarmak istiyorum:

1) İddianamede, “**İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nden DİAYDER’e 300 adet 100-150 bin lira tutarındaki yardım kartlarının verildiği, söz konusu yardım kartlarının DİAYDER Başkanı Ekrem Baran tarafından toplam 25 DİAYDER üyesine dağıtıldığı**” tespitine yer veriliyor.

2) Ayrıca DİAYDER yöneticilerinin İBB’de yönetici **N.T.** ile konuşmaları yer alıyor. DİAYDER yöneticilerinin İBB’de sosyal yardımlardan sorumlu başkanla yaptıkları görüşmelerin üzerinde duruluyor.

3) Ayrıca **H.P.** isimli kişinin dağıtılacak yardım kolileriyle ilgili olarak İBB’nin kendilerinden isim istendiğine dair beyanları bulunuyor. 400 kişilik isim listesi öneriliyor.

4) Gassal olarak İBB’ye yerleştirilen **Mehmet İnan**, bir ay önce 4 bin lira olan maaşından bin lirasını ödemiş. Bir ay sonra ise 3 bin lira almış. Ne kadar ödemesi gerektiğini DİAYDER Başkanı **Ekrem Baran**’a soruyor. O da dörtte birini ödemesini istiyor. Bunlar hem siyaseten hem de hukuki olarak sıkıntı doğurabilecek işler. İstanbul halkı, **Ekrem İmamoğlu**’nu PKK’nın alt kuruluşu olan DİAYDER’e destek vermesi için seçmedi. Ama çok dikkatli yönetilmesi gerekiyor.

Esfender KORKMAZ

İnsan hakları ihlalleri arttı

30 Aralık 2021 Perşembe

Türkiye son on yılda, demokraside, hukukun üstünlüğünde, insan hakları ve siyasi özgürlüklerde çok kan kaybetti. Bunu biz yaşadığımız için daha az fark ediyoruz. Ama dışardan bakınca durum çok daha kötü görünüyor. Medeni dünya bu hakları ekmek ve sudan önce görüyor. Zira Batı acı bir faşizm tecrübesi yaşadı. Bu tecrübeden sonra 1948 yılında Birleşmiş Milletler tarafından temel insan hak ve özgürlüklerinin belirlendiği **"İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi"** kabul edildi.

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ne Türkiye'nin de aralarında bulunduğu BM üyesi 48 devlet **"olumlu"** oy verdi. 8 devlet, çekimser oy kullandı. Bunlardan altısı Sovyetlere dahil ülkelerdi. O dönemde Sovyetlerin başına Stalin vardı. Stalin insanlığa en az Hitler kadar zarar vermiştir.

Güney Afrika ve Suudi Arabistan da çekimser oy kullandı. Güney Afrika'da ırkçı bir yönetim vardı. Suudi Arabistan ise, Bildirgede benimsenen bazı ilkelerin, İslam ve Şeriat kurallarına aykırı olduğu gerekçesiyle çekimser oy kullandığını açıkladı. Aslında Suudilerin yaptığı kralın haklarını korumaktı.

Türkiye İnsan Hakları ile ilgili tüm BM kararlarını, Avrupa Konseyi ve İnsan Hakları Mahkemesi'ni onaylamış ve Anayasa'da da bu haklara üstünlük tanımıştır. Buna rağmen en fazla ihlal Türkiye de olmuştur.

1. Avrupa Birliği ile müzakerelerin durdurulmasının nedeni, Türkiye de yaşanan demokrasi ve insan hakları ihlalleridir. Avrupa Birliği Ekim 2021'de hazırladığı dönem raporunda;

* Türkiye'nin Demokratik kurumlarının işleyişinde ciddi eksiklikler olduğunu,

* Demokrasi ve İnsan Haklarında gerilemenin devam ettiğini,

* Türkiye'nin, Avrupa'nın Hukukun Üstünlüğü, Yargının Bağımsızlığı, Demokrasi ve temel haklarda devam eden kötüleşmeye ilişkin ciddi kaygılarına cevap vermediği ve bunun için ilişkinin askıya alındığını açıkladı.

2. uluslar arası Gazeteciler Federasyonu, 2020'de Dünya çapında en fazla hapiste gazetecinin olduğu ülkenin Türkiye olduğunu açıkladı. Ayrıca Hkmetin 100 den fazla haber kanalını kapattığını, birçok gazeteciyi işten çıkardığını ve düzinelerce gazetecinin ise yargılamada olduğunu ilave etti.

3. Fredoom House, Dünya zgrlkler evi 2020 endeksinde Türkiye 100 üzerinden 32 puan aldı. Dünya'da Türkiye son on yılda demokrasi ve İnsan haklarında en fazla kan kaybeden ikinci oldu. 2017 den sonra insan hakları ve demokratik özgürlükler statüsünde zgr olmayan ülkeler statüsüne geriledi.

2021 İnternet kullanımı raporunda da; Türkiye 100 puan üzerinden 34 puan aldı ve internette zgr olmayan ülkeler arasında gösterildi.

4. Dünya Adalet Projesi Hukukun stnlğ sıralamasında Hkmetin parlamento tarafından denetlenmesi ve frenlenmesinde Bölge lkeleri içinde en son sırada, fert başına gelir düzeyi benzer ülkeler içinde sondan ikinci ve Dünyada 128 lke içinde 124 sırada yer alıyor.

Türkiye temel haklar da bu 128 ülke içinde 123 sırada yer aldı.

5. Bunlar dışında, Bireysel zgrlkler, ekonomik eşitsizlikler, gözaltı süreci, Kadın hakları konusunda Türkiye sürekli tenkit ediliyor.

Bizim toplumda demokrasi talebi düşüktür. Bunun bir nedeni de İşlamin demokrasiye 1400 yıl önceki gözle bakmasıdır. Ama bizim toplum aynı zamanda batı demokrasinin ve yaşam tarzının tadını aldı. Ancak İnsan hakları ihlallerine biraz geç, iş başa düşünce tepki veriyor.

İstanbul Ekonomi Araştırma tarafından, 19-21 Mayıs 2021 tarihlerinde Türkiye çapında yapılan anket çalışmasının sonucunda Halkın yüzde 55,9'u gidişattan endişeli olduğunu, Halkın yüzde 14'ise gidişattan dolayı kızgın olduğunu bildirdi.

Yani halkın üçte ikisi gidişattan memnun değil.